

Wytyczne WGK do projektu rewaloryzacji Skweru im 16 Pułku Ułanów Wielkopolskich w Bydgoszczy

Program użytkowy powinien uwzględniać funkcję obiektu jako terenu zieleni osiedlowej służącej rekreacji mieszkańców, zapewniać wysoki standard estetyczny oraz stworzyć enklawy dla wypoczynku okolicznych mieszkańców.

Podczas projektowania docelowych rozwiązań należy zwrócić szczególną uwagę na zagospodarowanie stref wejściowych i prawidłowego systemu komunikacji. Teren posiada także funkcję komunikacji pieszej pomiędzy sąsiadującymi z nim kwartałami zabudowy, więc istotne jest skonstruowanie swobodnego systemu przejść w powiązaniu z funkcją rekreacyjną.

W ramach projektu należy:

- przewidzieć prawidłową relację obiektu z otoczeniem oraz właściwe ich skomunikowanie,
- układ komunikacyjny:
 - ✓ w wewnętrznym schemacie komunikacyjnym należy uwzględnić rolę istniejących „przebiegów” - ocenić, które należy wykorzystać (przekształcić na ścieżki), a które usunąć i zaprojektować elementy, które będą zapobiegać ich ponownemu powstawaniu,
 - ✓ szerokość ścieżek powinna być optymalna, nie należy tworzyć ścieżek zbyt szerokich;
 - ✓ ilość nawierzchni utwardzonych należy przeanalizować i te, które nie są wykorzystywane przekształcić na tereny biologicznie czynne,
 - ✓ schemat komunikacyjny powinien także analizować i w razie potrzeby uwzględnić lokalizację ruchu rowerowego, a jego powiązanie z układem komunikacji rowerowej w pasach drogowych uzgodnić z zarządcą pasa drogowego (ZDMiKP) oraz z Zespołem ds. Polityki Rowerowej,
- stosować naturalną retencję wód opadowych,
- okoliczne tereny, będące własnością spółdzielni mieszkaniowych są wyposażone w place zabaw dla dzieci, więc poza elementami typowymi (urządzenia zabawowe, elementy siłowni na wolnym powietrzu) wskazane jest sytuowanie urządzeń o innym charakterze; sugeruje się np. wprowadzenie funkcji dotąd nieobecnej w mieście - pumtrack (tor rowerowy) oraz np. kalisteniki i ścieżki zdrowia, „klasy pod chmurką”,
- zaakcentować strefy wejściowe w sposób zachęcający do wejścia na teren parkowy,
- stworzyć enklawy dla spokojnego, biernego wypoczynku,
- zachować cenne elementy zieleni,
- w programie funkcjonalno-użytkowym należy uwzględniać również zadania edukacyjne, np. powiązane z walorami przyrodniczymi i historycznymi istotnymi dla niniejszego osiedla; należy określić formę oraz elementy zagospodarowania terenu dla potrzeb w/w zadań,

1. Elementy zagospodarowania terenu

Projekty powinny uwzględnić wysoki standard estetyczny i użytkowy, trwałość oraz możliwość łatwego utrzymania wszystkich elementów zagospodarowania i wyposażenia parku, to jest:

- układ i rodzaj nawierzchni drogowych/parkowych, z uwzględnieniem ich walorów użytkowych, ułatwiających utrzymanie estetyki i sprawności użytkowej przejść pieszych w okresie całego roku oraz umożliwiających tzw. ruch techniczny dla pojazdów służb komunalnych i wykonawczych zajmujących się utrzymaniem skweru; projekt powinien uwzględnić uporządkowanie nawierzchni ścieżek, przy maksymalnym zachowaniu ścieżek o dobrej jakości nawierzchni; w przypadku planowania kilku wzorów nawierzchni na skwerze powinny one współgrać kompozycyjnie,
- układ nawierzchni utwardzonych powinien umożliwić organizację uroczystości Święta Lotnictwa przy Pomniku Lotników;
- elementy drobnych form architektonicznych, stanowiące wyposażenie terenu, np. ławki, kosze, stojaki na rowery, tablice informacyjne itp., z propozycją ich formy plastycznej (w formie zdjęć, opisów technicznych itp.); należy uwzględnić charakter nawiązujący do otoczenia; zaproponowane elementy powinny być wykonane z trwałych („wandaloodpornych”) materiałów, regulaminy, system informacji (odpowiednie oznakowanie np. o ruchu rowerowym, możliwości wprowadzania na skwer zwierząt domowych),
- wprowadzenie monitoringu wizyjnego wybranych obiektów i rejonów skweru, według potrzeb - w uzgodnieniu z WZK,
- elementy informacji wizualnej ułatwiające orientację w terenie, w powiązaniu z systemem informacji miejskiej,
- niezbędną przebudowę oświetlenia związaną z nowym zagospodarowaniem,
- przewidywać funkcje rekreacyjne (urządzenie zabawowe, kalistenika, siłownia plenerowa, ścieżka zdrowia); należy zachować poniżej określone zasady:
 - a) plac zabaw:
ogrodzony ogrodzeniem o wysokości nie mniejszej niż 0,80 cm z wydzielonymi strefami wiekowymi dla dzieci do lat trzech i starszych.
 - strefa dla maluchów oddzielona np. kolorowym płótkiem, o nawierzchni bezpiecznej z tworzywa sztucznego, wyposażona w piaskownicę, trampolinę oraz „zabawki” z kolorowego materiału elastycznego.
 - strefa dla dzieci starszych o nawierzchni bezpiecznej z tworzywa sztucznego, i urządzeniami zabawowymi tj. np. zestaw ze zjeżdżalnią, bujaki, karuzele, linarium obrotowe, huśtawki oraz karuzela i huśtawka dla dzieci na wózkach inwalidzkich
 - b) kalistenika:
urządzenia do kalisteniki zamontowane na nawierzchni bezpiecznej o powierzchni nie mniejszej niż 150 m²
 - c) siłownia zewnętrzna:

pięć dwustanowiskowych urządzeń oraz urządzenie dla niepełnosprawnych ustawione wzdłuż alejki parkowej, utwardzone nawierzchnie stref bezpieczeństwa urządzeń oraz utwardzone chodniczki łączące strefy urządzeń z alejką parkową.

2. Zieleni.

Przed przystąpieniem do prac projektowych niezbędne jest wykonanie szczegółowej inwentaryzacji dendrologicznej wraz z gospodarką drzewostanem istniejącym, zawierającej ocenę stanu zdrowotności drzew i krzewów, wskazującej zakres prac pielęgnacyjnych zabezpieczających istniejący drzewostan, z określeniem niezbędnych wycinek. Opracowanie powinno zostać opracowane zgodnie z wytycznymi:

- szczegółowa inwentaryzacja zieleni powinna umożliwić opracowanie projektu gospodarki drzewostanem i w konsekwencji projektu wycinek, w zakresie niezbędnym do uzyskania decyzji o zezwoleniu na usunięcie wskazanych drzew i krzewów,
- w inwentaryzacji poza określeniem gatunków i odmian drzew i krzewów, parametrów wielkości (wysokość, zasięg korony – średnica, obwód pnia na wys. 5 cm i 130 cm, a w przypadku krzewów – wysokość, ilość szt. w grupie, powierzchnia grupy, rozstawa - zagęszczenie) należy określić również strukturę wiekową drzewostanu (w przedziałach wiekowych) oraz ocenić jego stan zdrowotny i statykę (tabela z opisem uzupełniającym), a ponadto wskazać elementy drzewostanu do usunięcia ze względów zdrowotnych oraz zalecane do usunięcia ze względów kompozycyjnych,
- inwentaryzacja powinna być wykonana na aktualnym planie sytuacyjno – wysokościowym w skali 1 : 500 oraz zawierać cały istniejący drzewostan niezależnie od jego wieku, w tym drzewa, krzewy i byliny,
- istotne jest zachowanie różnorodności gatunkowej, która może stanowić podstawę do budowy przyrodniczej ścieżki dydaktycznej, dopuszcza się usunięcie starych drzew o złym stanie zdrowotnym i drzew - samosiewów, które uniemożliwiają wzrost i rozwój cenniejszych gatunków; wytyczne dla ostatecznego projektu gospodarki musi stanowić szczegółowa inwentaryzacja zieleni.

Projektem zieleni należy objąć cały układ roślinności – przede wszystkim drzewostan, ale również i inne elementy roślinne skweru, ze wskazaniem kierunku ich uporządkowania, zabezpieczenia i odtworzenia, a także ich przekształcenia, pod kątem zwiększenia atrakcyjności oraz dostosowania do lokalnych warunków siedliskowych (rośliny kwitnące, pachnące zwabiające owady i drobne zwierzęta).

W ramach projektu należy:

- zaproponować formy nowych nasadzeń (wraz z ich lokalizacją i szczegółowym składem gatunkowym, biorąc pod uwagę istniejące warunki siedliskowe i wytyczne do realizacji nasadzeń na terenie Bydgoszczy (oddzielny załącznik),
- do nowych nasadzeń w miarę możliwości stosować gatunki rodzime w układach wielopiętrowych,
- przewidzieć lokalizację rabat bylinowych i ewentualnie kwietników roślin jednorocznych wraz z propozycją ich formy plastycznej i szczegółowym składem gatunkowym; z uwagi na koszty utrzymania rabaty tego typu nie powinny być rozległe i powinny być ograniczone tylko do obszarów wymagających podkreślenia szczególnym charakterem roślinności (ze szczególnym uwzględnieniem roślin atrakcyjnych dla zapylających gatunków owadów),
- zminimalizować kosztowne w utrzymaniu rabaty z roślin jednorocznych, należy tworzyć głównie rabaty z roślin trwałych (krzewy i byliny),
- należy przewidzieć nasadzenia gatunków dających schronienie i pożywienie ptactwu i małym zwierzętom, wskazać możliwości (gatunki i miejsca) nasadzeń ziołorośli (np. gatunków atrakcyjnych dla motyli i owadów zapylających),
- przewidzieć konieczną wymianę lub renowację nawierzchni trawiastych, wskazanie nasadzeń z roślin zadarniających w miejscach nieodpowiednich dla prawidłowego funkcjonowania trawników, ew. nasadzenia roślin zadarniających),
- parametry wykonania nasadzeń powinien być określone na podstawie „Wytycznych sadzenia i pielęgnacji drzew i krzewów na terenach będących własnością Miasta Bydgoszcz i Skarbu Państwa we władaniu Miasta Bydgoszcz”.

DYREKTOR WYDZIAŁU
Wiesław Zawigłowski
28.02.18

KIEROWNIK REFERATU
Ogrodniczy Miejski
Bogna Rybacka

Wytyczne sadzenia i pielęgnacji drzew na terenach będących własnością Miasta Bydgoszcz i Skarbu Państwa we władaniu Miasta Bydgoszcz

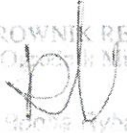
- 1) Materiał roślinny:
 - a) drzewa liściaste o pokroju alejowym, pień prosty i prawidłowo rozwinięty, korona rozpoczynająca się na wysokości 2,2 m, korona uformowana z jednym przewodnikiem i równomiernie umieszczonymi gałęziami bocznymi o rocznych przyrostach typowych dla gatunku, obwód pnia na wysokości 1 m 16-18 cm, a dla drzew szczególnych tj.: bardzo wolno rosnących, rzadko sadzonych i kolekcjonerskich obwód pnia 14-16 cm, drzewa soliterowe o koronach naturalnych od podstawy pnia, np.
 - b) drzewa iglaste wysokości min. 1,5 m, pień prosty i prawidłowo rozwinięty z jednym przewodnikiem i równomiernie umieszczonymi gałęziami bocznymi od podstawy do wierzchołka o rocznych przyrostach typowych dla gatunku.
 - c) drzewa min. 3 krotnie szkółkowane, zdrowe, bez uszkodzeń na korze i pędach,
 - d) drzewa pojemnikowane, jeśli realizacja nasadzeń w okresie od 15 kwietnia do 15 października (wielkość pojemnika min. 10 l, przerośnięta bryła korzeniowa min. 1 rok, niedopuszczalne zawinięte korzenie w donicy), w bulbach w pozostałym okresie,
 - e) wady niedopuszczalne materiału roślinnego: uszkodzenia mechaniczne roślin, odrosty podkładki poniżej miejsca szczepienia, ślady żerowania szkodników, oznaki chorobowe, zwiędnięcie, pomarszczenie, pęknięcia i martwica korzeni i części nadziemnych, uszkodzenia pąka szczytowego przewodnika, złe zrośnięcie odmiany szczepionej z podkładką, uszkodzenie lub przesuszenie bryły korzeniowej,
 - f) wymagana akceptacja materiału roślinnego przez inspektora Wydziału Gospodarki Komunalnej (WGK), przed realizacją nasadzeń.
- 2) Miejsce sadzenia - zgodnie z koncepcją, planem lub projektem nasadzeń, lokalizacja ustalona w terenie z inspektorem WGK-a, w przypadku nasadzeń wg zatwierdzonego projektu budowlanego wymagane geodezyjne wyznaczenie miejsc nasadzeń.
- 3) Sadzenie drzew:
 - a) wykopać doły pod każde drzewo o wymiarach odpowiadających wielkości 1,0 m³ w przypadku realizacji nasadzeń na glebach ciężkich (żyznych) i 1,5 m³ na glebach lekkich i nasypowych,
 - b) wypełnienie wykopanych dołów ziemią ogrodniczą (1,0 m³ pod każde drzewo) o pH właściwym dla danego gatunku sadzonych drzew, ziemia ogrodnicza winna zawierać co najmniej 15 % gliny, mieć strukturę gruzełkową i być wolna od chwastów trwałych (np. topinambur, perz, pokrzywa, osiet itd.)
 - c) dopuszcza się pozostawienie i wykorzystanie urobku do zasypania drzew gruntu gliniastego, próchnicznego, jednak nie więcej niż 50% urobku, wyłącznie w uzgodnieniu i po akceptacji inspektora WGK, pozostały urobek wywieźć,

- d) wykopane doły zgłosić inspektorowi WGK celem dokonania odbioru przez niego kontroli i akceptacji,
- e) wykopane doły wypełnić ziemią ogrodniczą (1,0-1,5 m³) o pH właściwym dla sadzonego gatunku drzew, o zawartości min. 15 % gliny,
- f) posadzić drzewa z uzupełnieniem podłoża, zagęścić grunt i obficie podleć,
- g) wykonać miski wokół drzew o średnicy 1 m, z zagłębieniem 5 cm poniżej istniejącego terenu (lub chodnika, wydzielenia krawężnikiem itd.), misa po uzupełnieniu korą powinna pozostawać na poziomie przyległych obszarów,
- h) opalikować drzewa:
- i) liściaste:
- na terenach w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni i ciągów komunikacyjnych: cztery pale drewniane dł. ok. 2,5 m (po wbiciu pała ok. 1,5 m powinno pozostać nad gruntem) impregnowane środkami (bezbarwnymi) przedłużającymi trwałość drewna, pale o średnicy 6 cm, ustabilizowane poprzecznie półwałkami długości ok. 60-70 cm i średnicy 6 cm na dwóch wysokościach (dolna listwa podwójna, górna pojedyncza, górne krótsze), drzewo ustabilizowane do pali pasami,
 - na terenach oddalonych od jezdni i ciągów komunikacyjnych: trzy pale drewniane dł. ok. 2,5 m (po wbiciu pała ok. 1,5 m powinno pozostać nad gruntem) impregnowane środkami (bezbarwnymi) przedłużającymi trwałość drewna, pale o średnicy 6 cm, ustabilizowane poprzecznie półwałkami długości ok. 60-70 cm i średnicy 6 cm na dwóch wysokościach (dolna listwa podwójna, górna pojedyncza, górne krótsze), drzewo ustabilizowane do pali pasami,
- ii) iglaste:
- zabezpieczenie drzew pięcioma palami drewnianymi o średnicy 5 cm i dł. ok. 1,5 m (po wbiciu pała ok. 0,6 m powinno pozostać nad gruntem) impregnowanymi środkami (bezbarwnymi) przedłużającymi trwałość drewna, całość zabezpieczona siatką ogrodniczą ok. 2,5 mb (metalową w kolorze grafitowym) wysokości min. 40 cm przytwierdzoną stabilnie do pali drewnianych),
- i) wyściółkować miski korą, warstwą gr. 5 cm,
- j) wykonać cięcia korygujące z posmarowaniem ran środkiem grzybobójczym,
- k) wywieść odpady.
- 4) Pielęgnacja nasadzonych drzew:
- a) pielęgnacja co najmniej trzy lata od momentu posadzenia, wskazane jest prowadzenie jej przez Wykonawcę prac w całym okresie trwałości projektu finansowanego ze środków zewnętrznych,
- b) w okresie pielęgnacji należy: systematycznie podlewać rośliny w okresie wegetacji (od maja do września - co ok. 2 tygodnie), nawozić co najmniej raz w sezonie wegetacyjnym (wiosną) nawozami o przedłużonym działaniu, usuwać odrosty, odchwaszczać miski wokół drzew co najmniej raz w miesiącu

- w okresie wegetacji (od maja do września), uzupełniać paliki i poprawić wiązania na bieżąco, poprawiać misy wokół drzew i uzupełniać korą wiosną każdego roku,
- c) w okresie pielęgnacji wymagana wymiana roślin nieprawidłowo rozwijających się, zasychających i suchych niezwłocznie po stwierdzeniu tego faktu, najpóźniej w ciągu 14 dni od zgłoszenia takiej konieczności wykonawcy nasadzeń przez inspektora WGK lub w terminach określonych umową,
 - d) usunięcie palików i wiązań po okresie 3 letniej pielęgnacji, pozostawić paliki w uzasadnionych przypadkach po uzgodnieniu i akceptacji inspektora WGK.
- 5) Ewidencja drzew w zasobach Miejskiej Pracowni Geodezyjnej - wymagane zgłoszenie posadzonych drzew do ewidencji.

UWAGA:

1. Na terenach pasa drogowego wymagany jest również nadzór nad pracami ogrodniczymi, o których mowa powyżej inspektora ds. zieleni Zarządu Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej (ZDMiKP).

KIEROWNIK REFERATU
Opatów, 10 Maja 2017 r.

Beata Rybacka

Wytyczne sadzenia i pielęgnacji krzewów na terenach będących własnością Miasta Bydgoszcz i Skarbu Państwa we władaniu Miasta Bydgoszcz

- 1) Materiał roślinny:
 - a) krzewy pojemnikowane, o wykształconym pokroju, z minimum 3-5 pędami, co najmniej 30 cm wysokości i 30 cm szerokości (pojemnik C3) wg wielkości szczegółowo określonej w koncepcji, planie lub projekcie nasadzeń, wymagane całkowite przerośnięcie bryły w pojemniku (co najmniej roczne, niedopuszczalne zawinięte korzenie w donicy), rośliny zdrowe, bez uszkodzeń na pędach,
 - b) wady niedopuszczalne materiału roślinnego: uszkodzenia mechaniczne roślin, ślady żerowania szkodników, oznaki chorobowe, zwiędnięcie, pomarszczenie, pęknięcia i martwica na korze korzeni i części nadziemnych, uszkodzenie lub przesuszenie bryły korzeniowej, zawinięte korzenie w donicy.
 - c) wymagana akceptacja materiału roślinnego przez inspektora Wydziału Gospodarki Komunalnej (WGK), przed realizacją nasadzeń.
- 2) Miejsce sadzenia - zgodnie z koncepcją, planem lub projektem nasadzeń, lokalizacja ustalona w terenie z inspektorem WGK-a, w przypadku nasadzeń wg zatwierdzonego projektu budowlanego wymagane geodezyjne wyznaczenie miejsc nasadzeń.
- 3) Sadzenie krzewów:
 - a) przygotowanie gruntu pod rośliny (skupinę), poprzez wykorytowanie całej powierzchni przeznaczonej na skupiny na głębokość 30 cm,
 - a) wykorytowane powierzchnie zgłosić inspektorowi WGK celem dokonania odbioru przez niego kontroli i akceptacji,
 - b) obszary przeznaczone pod nasadzenia uzupełnić 15 cm warstwą ziemi ogrodniczej o pH właściwym dla sadzonego gatunku krzewów, o zawartości min. 15 % gliny i wymieszać z gruntem rodzimym, ziemia ogrodnicza winna mieć strukturę gruzełkową i być wolna od chwastów trwałych (np. topinambur, perz, pokrzywa, oset itd.)
 - c) zasilić grunt obornikiem granulowanym zgodnie z instrukcją producenta zastosowanego materiału,
 - d) uzupełnić wykopy ziemią ogrodniczą 5 cm poniżej przyległych terenów, zagęszczając poszczególne warstwy gruntu wodą,
 - e) powierzchnie skupin wyłożyć agrowłókniną,
 - f) w przygotowane podłoże, poniżej 5 cm od przyległych nawierzchni, posadzić rośliny, a następnie uzupełnić warstwą kory do wysokości przyległych nawierzchni (ok. 5 cm grubości),
 - g) wykonać cięcia korygujące z posmarowaniem ran środkiem grzybobójczym,
 - h) wywieźć odpady.
- 4) Pielęgnacja nasadzonych krzewów:
 - a) pielęgnacja co najmniej trzy lata od momentu posadzenia, wskazane jest prowadzenie jej przez Wykonawcę prac w całym okresie trwałości projektu finansowanego ze środków zewnętrznych,

- b) w okresie pielęgnacji należy: systematyczne podlewanie roślin w okresie wegetacji (od maja do września - co ok. 2 tygodnie), nawożenie co najmniej raz w sezonie wegetacyjnym (wiosną) nawozami o przedłużonym działaniu, odchwaszczanie skupin co najmniej raz w miesiącu w okresie wegetacji (od maja do września), uzupełnianie kory wiosną każdego roku,
 - c) w okresie pielęgnacji wymagana wymiana roślin nieprawidłowo rozwijających się, zasychających i suchych niezwłocznie po stwierdzeniu tego faktu, najpóźniej w ciągu 14 dni od zgłoszenia takiej konieczności wykonawcy nasadzeń przez inspektora WGK lub w terminach określonych umową,
- 5) Ewidencja krzewów w zasobach Miejskiej Pracowni Geodezyjnej - wymagane zgłoszenie posadzonych krzewów do ewidencji.

UWAGA:

1. Na terenach pasa drogowego wymagany jest również nadzór nad pracami ogrodniczymi, o których mowa powyżej inspektora ds. zieleni Zarządu Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej (ZDMiKP).

KIEROWNICZKA OPERATU
Ogrodniczy
Bogna Rybacka